

HART VAN SCHOTLAND

Edinburgh Castle vormt het hart van de Schotse geschiedenis, en van de hoofdstad.

BESTE PERIODE

De zomer voor het beste weer, de herfst om de grootste drukte te ontlopen.

TIP

Elke zomer vindt in de stad het Edinburgh International Festival plaats, een drie weken durend evenement met opera, muziek, dans en theater. Bekijk ook het kleine ijzeren fonteintje in de noordoostelijke hoek van het kasteel. Het wrpdt ook wel de Witches' Well genoemd en staat op de plek waar vrouwen die schuldig waren bevonden aan hekserij geëxecuteerd werden.

TRIVIA

Mons Meg is een meer dan 500 jaar oud reuzengeschut uit de collectie van de Royal Armouries en als zodanig een van de oudste kanonnen ter wereld. Het is niet meer afgevuurd sinds 1682, toen het gebruikt werd voor saluutschoten voor de hertog van York.

Nadat Jacobus I het koninklijk hof in 1603 naar Londen verhuisde, kreeg Edinburgh Castle voornamelijk een militaire functie.

Vlak nadat de Normandiërs in 1066 Engeland veroverden, vluchtte een Saksische koninklijke familie naar het Europese vasteland. Door een storm werd hun schip uit koers geslagen en kwamen ze in Schotland terecht. Een van hen was Margaret, de achternicht van Edward de Belijder en directe afstammeling van koning Alfred. De Schotse koning Malcolm III bood de koninklijke vluchtelingen bescherming aan en trouwde later met de beeldschone en vrome Margaret.

Margaret haalde haar echtgenoot over om het Schotse hof te verplaatsen van Dunfermline naar Edinburgh, waar ze bleef tot haar dood in 1093. Twee eeuwen later werd ze heilig verklaard tot Sint Margaret van Schotland, vanwege haar goede werk voor de armen en de rooms-katholieke kerk. Haar zoon, David I, liet bij Edinburgh Castle de St. Margaret Chapel bouwen. Tegenwoordig is dat het oudste nog bestaande gebouw op het kasteelterrein.

HEILIGEN EN KONINKLIJKEN

Malcolm en Margaret waren de eerste koninklijke bewoners van Edinburgh Castle, maar het gebied zelf werd al ruim 3000 jaar bewoond. Het kasteel ligt boven op de vulkanische rots Castle Rock en kijkt uit over de stad Edinburgh. Archeologen hebben resten van menselijke bewoning gevonden uit de bronstijd, rond 900 v.Chr. Tijdens de Romeinse bezetting van deze streek, in de eerste en tweede eeuw, lag hier de bloeiende nederzetting Din Eidy.

Toen de Angelen rond 638 Schotland binnenvielen, veranderden ze die naam in Edinburgh.

Edinburgh Castle heeft door de eeuwen heen verschillende functies gehad. Het is een koninklijk paleis, fort, gevangenis en kazerne geweest, en die

Dansers op de jaarlijkse Edinburgh Military Tattoo tijdens een uitvoering op het voorplein van het kasteel.

laatste functie heeft het nog steeds. Ook het uiterlijk heeft in de loop der jaren veel veranderingen ondergaan. Het kasteel heeft tijdens de onafhankelijkheidsoorlogen veel schade opgelopen en is diverse keren opnieuw ingedeeld en uitgebouwd. De gebouwen rond het kasteel dateren van de 12e tot de 20e eeuw.

Begin 12e eeuw, tijdens de heerschappij van David I, veranderde het fort van Edinburgh in een koninklijk paleis. Er is echter weinig overgebleven uit die tijd, want het kasteel werd tijdens de eerste Schotse onafhankelijkheidsoorlog (1296-1328) door koning Robert the Bruce vernietigd in een poging om een Engelse bezetting te voorkomen. David II liet het kasteel uitgebreid herbouwen. In die tijd begon het bouwwerk zijn huidige vorm aan te nemen, met David's Tower als middelpunt. Later, in 1511 liet Jacobus IV de grootse Grote Zaal bouwen, die tot 1639 onderdak bood aan het Schotse parlement.

EEN VERENIGD KONINKRIJK

De rol van Edinburgh Castle als koninklijk hof

duurde niet lang. In 1566 beviel Mary Queen of Scots in het kasteel van haar enig kind, prins James, die kort na zijn eerste verjaardag koning Jacobus VI van Schotland werd. En 36 jaar later werd hij tot koning Jacobus I van Engeland gekroond, waarmee Engeland en Schotland onder één vorst werden verenigd (de politieke vereniging kwam pas in 1717). Jacobus I verhuisde zijn hof meteen naar Londen.

Na het vertrek van het hof was het kasteel niet zo zeer een paleis, maar meer een vesting en arsenaal. Charles I was aan de vooravond van zijn kroning tot koning van Schotland de laatste koning die in het kasteel overnachtte. In de daaropvolgende decennia leed het kasteel aanzienlijk onder diverse belegeringen. In 1650 nam Oliver Cromwell het kasteel na een beleg van drie maanden in en in de 18e eeuw viel Edinburgh Castle ten prooi aan de Jacobieten.

MILITAIRE FUNCTIE

De vijfde en laatste Jacobitische opstand van 1745 was de laatste militaire gebeurtenis die in Edinburgh Castle plaatsvond, hoewel het kasteel bleef dienen als legerbasis. In 1753 begon de aanleg van het voorplein, een militair paradeterrein waar vandaag de dag nog elk uur de wisseling van de wacht plaatsvindt en jaarlijks de beroemde Edinburgh Military Tattoo wordt gehouden. In 1861 werd het kanon One O'Clock Gun boven op de Half Moon Battery geïnstalleerd, als tijdsaanduiding voor passerende schepen; elke middag om één uur wordt er een schot gelost. In 1927 werd hier het Scottish National War Memorial geplaatst, ter nagedachtenis aan de gevallen uit de Eerste Wereldoorlog.

Tegenwoordig is Edinburgh Castle de meest bezochte toeristische attractie van Schotland.

Edinburgh Castle ligt op de vulkanische rots Castle Rock en overheerst het uitzicht vanaf de lager gelegen stad.

Het originele houten gebouw werd in de 9e eeuw gebouwd, maar is niet bewaard gebleven. Het eerste stenen kasteel werd minder dan drie eeuwen later gebouwd. Het kreeg zijn huidige vorm pas in de 19e en 20e eeuw.

IJZIGE ATTRACTIE IN LAPLAND

Lumi Linna Sneeuwkasteel is een lichtpuntje in de donkerste winterdagen in het hoge Noorden.

BESTE PERIODE

Eind januari tot begin april.

TIP

Trek warme kleding aan en houd er rekening mee dat je voortdurend een muts en handschoenen moet dragen, aangezien de gemiddelde temperatuur in dit hotel rond -5 °C is. Een andere belangrijke bezienswaardigheid van Kemi is de reusachtige Arctische ijsbreker, 'Sampo', in de haven.

TRIVIA

Heel bijzonder is dat dit architectonische meesterwerk elk voorjaar gesloopt en elke winter volledig herbouwd wordt. Het meeste betoverend zijn de uiterst gedetailleerde sculpturen, ingewikkeld versierde bogen en de hemelbedden die volledig uit glinsterende blokken ijs gesneden zijn.

De lage noorderzon verlicht de ingang van het kasteel in een witte gloed.

In de koude streek van het Finse Lapland, 725 kilometer ten noorden van Helsinki, duurt de winter wel 200 dagen en komt de zon 51 dagen lang de hele dag niet boven de horizon uit. Dat zijn de poolnachten. Op de koudste dagen van het jaar daalt het kwik tot -50°C, waardoor er tot ver in de zomer nog sneeuw ligt. De Finnen in Lapland zijn al duizenden jaren bestand tegen de polaire elementen. De laatste jaren hebben ze van de grote vorstperiode een deugd gemaakt in de vorm van het ijskasteel. Hoewel de inwoners van Lapland niet zelf op het idee zijn gekomen om kastelen te bouwen uit ijsblokken, bouwen ze wel elk jaar het grootste ijsfort, het Lumi Linna Sneeuwkasteel van Kemi.

HISTORISCHE IJSKASTELEN

Het oudste bekende ijskasteel dateert uit 1739 toen keizerin Anna, het nichtje van Peter de Grote, in Sint Petersburg een ijskasteel liet bouwen ter ere van de overwinning van haar rijk in de Russisch-Turkse oorlog. Uit bevroren meren en rivieren werden enorme ijsblokken gezaagd, die met water aan elkaar werden verbonden. Zo werd er een 20 meter hoog en 50 meter breed kasteel gebouwd. Het kasteel werd ingericht met meubels van ijs en voorzien van een ijstuin en zelfs ijskanonnen met echt buskruit erin, die ijskogels afschoten.

Sindsdien zijn er overal ijskastelen gebouwd, in Noord-Amerika en in het noorden van Scandinavië en zelfs onlangs in Turkmenistan, in een poging het zuidelijkste ijskasteel op het noordelijk halfrond te bouwen. In Finland werd er in 1996 voor het eerst een sneeuwkasteel gebouwd. Er kwamen 300.000 bezoekers naar Kemi, een industriële havenstad aan de Botnische Golf.

BOUWEN EN HERBOUWEN

Het sneeuwkasteel in Kemi is elk jaar weer anders van vorm en omvang, want er wordt telkens een andere architect ingeschakeld. Wel worden er altijd boogplafonds toegepast, omdat dit de nodige stabiliteit biedt. Het bouwvlak varieert van 1,5 tot 2 hectare.

De bouw duurt ongeveer zes weken. Ijsblokken uit de Botnische Golf vormen de wanden en plafonds en worden bijeen gehouden door 'snice', een cement van sneeuw en ijs dat in het hele poolgebied wordt gebruikt om ijsblokken te verbinden. De hoogste torens van het kasteel waren 20 meter en de langste muur was duizend meter lang; sommige ijskastelen zijn wel drie verdiepingen hoog geweest. Het kasteel wordt gebouwd zonder ondersteunende structuren. De sneeuw wordt in vormen gespoten die na het uitharden worden verwijderd.

KOUD EN LICHT

Een hotel, restaurant, kunstgalerie en kapel maken telkens weer deel uit van het kasteel, maar het theater is een recente toevoeging aan het ontwerp. Het twintig kamers tellende hotel is ingericht met bedden van ijs, waarop het dankzij poolslaapzakken en fleecedekens uit te houden is. Er wordt wel beweerd dat u zich na een nachtje onder nul heerlijk uitgeslapen voelt.

Ook het restaurant is ingericht met bevroren meubels, zoals ijstafels, met rendierhuiden beklede krukken en zelfs een ijsbar. De kamers en openbare ruimtes zijn versierd met prachtige ijssculpturen en worden verlicht door lantaarns met dimlicht.

De oecumenische kapel vormt ieder jaar weer het hoogtepunt van het sneeuwkasteel. Er zijn al tientallen paren van over de hele wereld hier getrouwd. Nergens heeft de doorschijnende glans van de indirect verlichte ijsconstructie zo'n sterk effect als op deze heilige plek, waar gemiddeld honderd mensen in passen. De nationale Lutherse kerk organiseert hier tijdens de paar maanden waarin het kasteel is geopend diensten en er zijn zelfs kinderen gedoopt.

TERUG NAAR ZEE

Als u dit architectonische sneeuw wonder, de grote trots van Kemi, wilt zien, moet u er snel bij zijn. Zodra in de april de zon weer op Lumi Linna schijnt, wordt het bouwwerk vernietigd en met een bulldozer in de Botnische Golf geschoven, waar het ijs kan smelten. Half mei zijn er op de locatie van het sneeuwkasteel op de binnenhaven van Kemi de zomerrestaurants te vinden.

In het restaurant staat het belangrijkste dier van Lapland, het rendier, in vele vormen op de menukaart, van soep tot filet. De verlichting van het kasteel, inclusief de buitenkant van de kapel is in handen van vaardige technici.

De bedden zijn gemaakt van sneeuw en ijs en bieden de gasten een heerlijke (en stevige) nachtrust.

HET BEWAREN VAN DE VREDE

Vincennes wordt ook wel het 'middeleeuwse Versailles' genoemd en was decor van cruciale momenten in de Franse geschiedenis.

BESTE PERIODE

Lente of herfst; dan is het minder druk.

TIP

Net als veel andere kastelen heeft ook Vincennes een indrukwekkend bos. In het park waar in de zomer jazzconcerten georganiseerd worden en aan de oever van de twee meren, Lac Daumesnil en Lac des Minimes, worden roeibootjes verhuurd. Vincennes is een populaire recreatieplek voor Parijzenaars.

TRIVIA

Château de Vincennes is omgeven door een 1100 meter lange versterkte muur met negen torens en wordt daarnaast beschermd door een 27 meter brede gracht. De indrukwekkende, 50 meter hoge donjon is een van de hoogste van Europa.

Als u uw ogen sluit om een beeld van een kasteel op te roepen, is de kans groot dat het lijkt op dat van Vincennes. Het is een typisch middeleeuws kasteel dat alle elementen vertoont die we daarmee associëren: dikke muren die worden benadrukt door enorme torens, een diepe slotgracht, een enorme donjon (hoofdtoren) – met 52 meter de grootste in Europa – en zelfs grote kerkers. Oorspronkelijk is Vincennes gebouwd als jachtslot voor Lodewijk VII (1137-1180). Aan het einde van de 12e eeuw begon het te lijken op een verstergd herenhuis. Evenals Versailles deed Vincennes dienst als koninklijke residentie.

Het kasteel was de geboorteplek van drie belangrijke koningen uit de 14e eeuw en ook de bruiloftsruimte voor de koningen Filips III (1274) en Filips IV (1322). Het hoogtepunt kwam in 1337, toen koning Filips VI (1328-1350) de constructie van de donjon begon. Net als bij alle andere kastelen is de donjon de stevigste centrale toren. Karel V (1364-1380) voltooide de bouw van dit meest karakteristieke element en maakte van Vincennes het politieke centrum van Frankrijk. Vincennes heeft een cruciale rol gespeeld

in de Franse geschiedenis, als koninklijke residentie, maar ook als zetel van de militaire macht.

HET BEWAREN VAN DE VREDE

De donjon van het kasteel is werkelijk indrukwekkend. Het basisvierkant is 15 x 15 meter, op de hoeken staan torens met een diameter van 6 meter en de muren zijn 3 meter dik. De donjon is verreweg het beste versterkte gebied van het kasteel en bestaat uit acht verdiepingen. De enorme vertrekken waren het beste beschermd en dienden als leef- en werkruimte voor de koning. De eerste verdieping werd waarschijnlijk gebruikt als vergaderzaal. Er bestaan nog steeds overblijfselen van de eiken panelen die de muren bedekten - uit onderzoek van het hout is gebleken dat het afkomstig is van bomen die zijn gekapt in 1363. De slaapkamer van de koning lag op de tweede verdieping. Karel V is de monarch die het meest wordt geassocieerd met Vincennes. Documenten over zijn regering werpen licht op de voorwerpen die zich in de vertrekken van de koning bevonden: naast meubels en juwelen, werden hier, in de noordwestelijke torentjes, belangrijke

De donjon van Vincennes torent hoog boven de ringmuur uit en is de hoogste in Europa. Behalve de vier gebruikelijke torentjes, heeft de donjon nog een vijfde, kleinere toren met een plat dak. Hij strekt zich over de gehele lengte van het gebouw uit en omvat de latrine van de donjon, een vroege versie van sanitair in een gebouw.

religieuze manuscripten en de koninklijke schatkist bewaard. In de bovenste vertrekken huisden waarschijnlijk personeel en leden van de entourage van de koning. De donjon van Vincennes is de enige overgebleven middeleeuwse residentie in Frankrijk; het biedt een glimp in het leven en de tijd van de vroegere heersers. Het ontwerp en de ligging van de vertrekken, verticaal geordend, tonen hoe de macht was verdeeld en in stand werd gehouden.

De enceinte van Vincennes (de binnenste ring van versterkingen) lag om de donjon en bood bescherming aan de donjon, de kapel Saint-Martin en andere gebouwen. De donjon en de enceinte waren bijna 1200 meter lang en vormden een van de grootste bouwprojecten die ooit door een vorst is ondernomen. Alleen al voor de bouw van de voorkant van de muur van de enceinte waren 260.000 stenen blokken nodig. Verder is de enceinte omgeven door een 27 meter brede slotgracht. Zowel Filips VI als Karel V regeerden tijdens de honderdjarige oorlog, de verwoestende oorlog tussen Frankrijk en Engeland, en de versterkingen in Vincennes getuigen van de zorgen uit die periode: verdediging.

DE MODERNE WERELD

Hoewel Vincennes duidelijk middeleeuws is, werd het tot in de 17e eeuw nog gebruikt als koninklijke residentie. Lodewijk XI (1461-1483) verliet de appar-

tamenten in de donjon en verhuisde naar een paviljoen.

Hoewel Vincennes niet langer een koninklijke residentie was, bleef het een fascinerende rol spelen in de Franse geschiedenis. Er kwam een porseleinfabriek in en later werd het een beruchte staatsgevangenis. Er verbleven enkele van de beruchtste Franse gevangenen, onder wie de Markies de Sade. Het was ook de plek waar Mata Hari, de courtesane-spionne, in 1917 werd geëxecuteerd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog deed Vincennes dienst als hoofdkwartier tijdens de niet succesvolle Franse poging zich te verdedigen tegen de inval van de nazi's. Het Franse leger, dat nog steeds een groot gedeelte van Vincennes bezit, gebruikt het als opslagplaats voor de uitgebreide archieven en er vindt doorlopend historisch onderzoek plaats.

Na een grondige restauratie van vijftien jaar is Vincennes onlangs weer opengestaan voor het publiek. Het belang van het kasteel in de Franse geschiedenis is haast zonder weerga en de kans om het verblijf en gevangenis van enkele van Frankrijks beroemdste figuren te bezoeken, moet met beide handen worden aangegrepen. Vincennes is werkelijk een fort van de geschiedenis.

Het bos dat het kasteel omgeeft, behoort tot een van de mooiste groene zones van Parijs en biedt al sinds 1731 een podium voor publieke recreatie, toen Lodewijk XV het park voor iedereen openstelde. Tempel van de liefde in het Vincennes bos.

DE PAREL VAN BOHEMEN

Hluboka nad Vltavou is met zijn eclectische architectonische stijl een echte Boheemse parel.

BESTE PERIODE

Maart-oktober.

TIP

Dit romantische kasteel uit de 13e eeuw, dat halverwege de 19e eeuw in Tudorstijl herbouwd is, wordt omringd door een park in Engelse stijl. In het kasteel zijn prachtige kunstvoorwerpen en schilderijen te zien.

TRIVIA

Door zijn omvang, karakter, originele meubels en uitgebreide park is Hluboka nad Vltavou een van de belangrijkste romantische monumenten ter wereld. De grandeur is geïnspireerd op Windsor Castle in Engeland.

Het kasteel bij Hluboka nad Vltavou is ruim 700 jaar oud en werd oorspronkelijk gebouwd als waakpost, maar ontwikkelde zich tot overdadig woonpaleis. Het kasteel ligt hoog boven de oever van de Vltava, op slechts 10 kilometer van Ceske Budejovice en is een van de mooiste en meest bezochte kastelen in Tsjechië.

HISTORISCHE TRANSFORMATIE

Het kasteel en het nabijgelegen plaatsje Ceske Budejovice werden in de 13e eeuw gebouwd door koning Premysl Otakar II, die het als vesting wilde gebruiken. Het kasteel is echter eigendom geweest van diverse aristocratische eigenaren, die het vaak lieten verbouwen. De Heren van Pernstejn woonden er tot 1561, waarna ze het verkochten aan de Heren van Hradec. Twee jaar later werd het gotische kasteel verbouwd tot een renaissancestisch chateau, waarna er niet veel van de oude vesting bewaard bleef.

Eind 16e eeuw werd het kasteel gekocht door Malovec van Malovice, maar vier jaar later werd het door keizer Ferdinand II van Habsburg geconfis-

queerd, die het later weer aan de Spaanse generaal Don Balthasar de Marradas schonk. In 1661 kwam het kasteel in handen van de Schwarzenbergs, de laatste familie die het kasteel in bezit had. Zij lieten het in barokke stijl herbouwen. Het gebouw en de omliggende tuinen werden tussen 1840 en 1871 nogmaals uitgebreid gerenoveerd, toen Eleonora Schwarzenberg, die te gast was geweest bij de kroning van de Engelse koningin Victoria, haar echtgenoot overhaalde om van Hluboka haar eigen Windsor Castle te maken.

De Weense architect Franz Beer begon met het project en na zijn dood zette Damasius Deworetzky het voort, waarbij hij zich vooral op de interieurs richtte. Eleonora was persoonlijk bij het werk betrokken en koos bepaalde architectonische elementen uit en richtte de vertrekken zelf in. Driehonderd arbeiders sloopten het oude kasteel en bouwden een romantisch, neogotisch chateau, omgeven door een grote Engelse landschapstuin van twee vierkante kilometer. De Schwarzenbergs hielden Hluboka tot eind 1939, toen de laatste eigenaar emigreerde om aan de nazi's te ontkomen. Ze verloren hun bezit

De witte buitenkant van het kasteel met imposante zolderkamers en torens is duidelijk herkenbaar.

Het interieur van het kasteel is grotendeels versierd met gedetailleerd ijzerwerk, zoals deze deurkruk.

definitief in 1947, toen het door de Tsjechoslowaakse staat werd teruggevorderd.

OPVALLENDE INTERIEURS

Kasteel Hluboka werd ook wel de 'parel van Bohemen' genoemd en telt elf torens, waarvan de hoogste 60 meter hoog is. Nog indrukwekkender zijn de 140 vertrekken, waaronder een theater, kapel, grote eetzaal, talloze appartementen en een bibliotheek met ruim 12.000 boeken.

De vloeren en wanden zijn afgewerkt met ingewikkelde parketpatronen in diverse houtsoorten. De vulling van de vlakke plafonds is gemaakt van verguld leer; in de Grote Ochtensalon is dat verguld linnen. De beroemde Weense schilder Glässer ontwierp het bloempatroon op de vergulde vulling.

De Grote Eetzaal werd ingericht in neo-rennaissancestijl en bevat 17e-eeuwse Vlaamse wandkleden en het unieke 16e-eeuwse oosterse tapijt dat rijkelijk is versierd met boeddhistische symbolen.

De Grote Marmerzaal, die halverwege de 19e eeuw in neo-rococostijl is gebouwd, is duidelijk anders dan de andere vertrekken. Het plafond is afgewerkt met stucwerk en de wanden met kunstmarmer. In de kamer staan twee sledes uit de rococo en er hangen wandkleden uit de 17e eeuw met afbeeldingen van de Spaanse Rijsschool. De keukenvertrekken zijn nauwkeurig nagebouwd naar Engels voorbeeld, waarbij het kookgedeelte is gescheiden van de uitgebreide banketkeuken. Beide delen zijn uitgerust met de nieuwste voorzieningen uit die tijd, zoals raamventilatoren, twee maaltijdlifts en stromend water.

PRACHTIGE TUIENEN

De terreinen en tuinen rond het kasteel zijn rijkelijk versierd en zeer groot. Het chateau wordt aan drie kanten omgeven door de Lage Tuin, die een vijver en een fontein bevat met eromheen een grote hoeveelheid exotische en inheemse boomsoorten. Ook is er een wintertuin en een ruitersaal, waar sinds 1956 de exposities van de Zuid-Boheemse galerie plaatsvinden. Ten noorden van het chateau gaat het park over in het landschap, met een netwerk van slingerende paden en prachtige vergezichten over het omliggende platteland.

De gevel van het kasteel is versierd met hertenhoofden en andere dieren.

